
NEFRET SUÇUNUN ÖNLENMESİ ETKİNLİKLERİ – II

PANEL

NEFRET SUÇU KAVRAMI, NEFRET SÖYLEMİ
VE
NEFRET SUÇLARIYLA MÜCADELE

KONUŞMACILAR

Orhan Kemal CENGİZ
(İnsan Hakları Gündemi Derneği Başkanı)

Yrd. Doç. Dr. Asuman AYTEKİN İNCEOĞLU
(İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi - Türkiye)

Dr. Karsten Krupna
(Philipps Üniversitesi Hukuk Fakültesi – Almanya)

Prof. Dr. Hakan HAKERİ
(Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı - Türkiye)

Matilde FRUNCILLO
(Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı, Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele Birimi - Polonya)

Prof. Dr. Yasemin İNCEOĞLU
(Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi – Türkiye)

TARİH

6 KASIM 2010, CUMARTESİ

SAAT

13.00 – 18.00

YER

Midas Hotel

ADRES

Tunus Caddesi No: 20 Kavaklıdere
06680 Ankara / Türkiye

Panel sırasında simültane çeviri yapılacaktır.

İnsan Hakları Gündemi Derneği
Güniz Sok. No: 38/8 Kavaklıdere, 06700, Kavaklıdere, Ankara, Türkiye.
Tel: +90 312 428 06 10-11 - Faks: +90 312 428 06 13

www.rightsagenda.org

NEFRET SUÇUNUN ÖNLENMESİ ETKİNLİKLERİ – II

İnsan Hakları Gündemi Derneği olarak Türkiye’de nefret suçlarının önlenmesi için verilen mücadeleye destek olmak, bir süredir Türkiye’de nefret suçlarının önlenmesi için başlatılan platform, ağ, koalisyon vb. nitelikteki çalışmaların güçlenmesine katkı koymak ve farkındalığın artmasını sağlamak amacıyla bir dizi etkinlik düzenleyeceğiz. Bu etkinliklerin bir diğer amacı da nefret suçlarının önlenmesi için çalışmalar yürüten sivil toplum örgütleri ve ilgili devlet organlarıyla bir araya gelerek nefret suçları sorununun çözümlenmesi için birlikte neler yapılabileceğini tartışmasıdır. Söz konusu temel amaçlar doğrultusunda ikinci etkinliğimizi 6 Kasım 2010’da gerçekleştireceğiz. Nefret suçunun önlenmesiyle ilgili çalışmalarımıza 2011 yılında da devam etmek arzusundayız. Almanya Federal Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliğinin maddi katkılarıyla gerçekleştireceğimiz ikinci etkinlik 6 Kasım 2010, Cumartesi günü Ankara’da Midas Otel’de gerçekleşecek. Bu ilk toplantıda “Nefret Suçu Kavramı ve Nefret Suçlarıyla Mücadele”yi tartışacağız.

Türkiye’de 2006 yılında Katolik papaz Andreas Santoro’nun öldürülmesi, 2007 yılında Hrant Dink cinayeti ve hemen ardından Malatya’da üç Hıristiyan’ın öldürülmesini takiben, çok sayıda nefret suçuna sahne olmaya başlamıştır. Linç girişimleri, farklı cinsel yönelimi ve cinsiyet kimliği olan kişilere saldırılar ve cinayetler, etnik nefret sonucu Selendi’de Roman vatandaşlara yapılan saldırılar, mevsimlik Kürt işçilere yönelik saldırılar gibi nefret suçlarında bir yükseliş gözlenmektedir. Dolayısıyla yeni cinayetlerin, linç girişimlerinin ve çatışmaların yaşanmaması için etkin önlemler alınması gerekmektedir. Ne yazık ki Türkiye’de nefret suçlarının önleyecek bir yasa bulunmamaktadır. Türk Ceza Kanununun 216. Maddesi sadece nefret söylemiyle ilgilidir ve bugüne kadar etkin bir şekilde kullanılmadığı gibi, nefret söylemini önlemekten çok ifade özgürlüğünü kısıtlayan uygulamalara yol açmıştır. Nefret suçunun belirgin özelliği belli bir gruba veya bu gruba ait bireye ve/veya mülke önyargıyla uygulanan şiddet ve zarar verme eylemleridir. Dolayısıyla acil bir şekilde Türk Ceza Kanunu’nda bir nefret suçu tanımı yapılması ve bu suçların etkin bir şekilde önlenmesi için cezai yaptırımlar uygulanması gerekmektedir. Ayrıca hukuki yaptırıma ek olarak uygun politikaların benimsenip uygulanması “nefret suçu”nun önlenmesi için son derece önemlidir.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Nefret suçunu şu şekilde tanımlamaktadır:

A) Nefret suçu, mağdur, mülk ya da suçun hedefi B şikkında tanımlandığı şekliyle bir grupla gerçek ya da edinilmiş bağlantısı, ilgisi, ilişkisi, destekçisi ya da üyesi olduğu için seçilerek, mülke ya da kişiye karşı işlenen herhangi bir suçu kapsamaktadır.

B) Grup üyelerinin genel özelliklileri gerçek ya da edinilmiş ırk, ulus ya da etnik orijin, dil, renk, din, cinsiyet, yaş, fiziksel ya da zihinsel engellilik, cinsel yönelim ya da diğer benzer unsurlara dayandırılabilir

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatının önerileri göz önünde bulundurularak bir yasa çıkartılması ve bu yasa çıkartılırken Avrupa’daki diğer örneklerin incelenmesi son derece önemlidir. Bu çalışma Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatının önerileri, Almanya’da nefret suçlarının önlenmesi için yaşanan pratiğin Türkiye’deki kamuoyu ile paylaşılması, Türkiye’deki deneyimler ve uygulamalara dayanacaktır.

6 Kasım 2010, Cumartesi Programı Midas Otel, Ankara

Nefret Suçu Kavramı, Nefret Söylemi ve Nefret Suçlarıyla Mücadele

13:00 – 13:15: Toplantıya katılacakların kaydı

13:15 – 13:30: Orhan Kemal Cengiz: Açılış Konuşması (İnsan Hakları Gündemi Derneği Başkanı)

13:30 – 14:45: Yrd. Doç. Dr. Asuman Aytekin İnceoğlu: *Nefret Suçu Kavramı ve Türk Ceza Hukukundaki Yeri*

14:45 – 15:00: Dr. Karsten Krupna: *Almanya'da Nefret Suçu Kavramı*

15:00 – 15:45: Prof. Dr. Hakan Hakeri: *Türk Ceza Kanunu ve Nefret Suçu*

15:45 – 16:00: Çay – Kahve Arası

16:00 – 16:45: Matilde Fruncillo: *Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı ve Nefret Suçları*

16:45 – 17:30: Prof. Dr. Yasemin İnceoğlu: *Medya'da Nefret Söylemi ve Nefret Suçları*

17:30 – 18:00: Tartışma ve Kapanış

Bu etkinlik Almanya Federal Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliğinin maddi katkılarıyla gerçekleşmektedir

Konuşmacılar Hakkında Bilgiler ve Kısa Özetler

Orhan Kemal CENGİZ: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun olan Orhan Kemal Cengiz, halen serbest avukat olarak çalışmaktadır ve İnsan Hakları Gündemi Derneğinin Başkanlığını yürütmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve sözleşmenin denetleme organı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi konusunda uzmanlaşan Orhan Kemal Cengiz'in, insan haklarını konu edinen çok sayıda çevirisi, günlük gazetelerde yayınlanan makaleleri ve kitapları bulunmaktadır. Bir süre İngilizce olarak yayınlanan *Turkish Daily News*'da köşe yazıları yazan Orhan Kemal Cengiz, yazılarına *Today's Zaman*'da devam etmektedir. Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi'nin ve Sivil Toplum Geliştirme Merkezi'nin de üyesi olan Orhan Kemal Cengiz, 6 Kasım 2010 Cumartesi günü yapılacak etkinliği yönetecek ve İnsan Hakları Gündemi Derneğinin çalışmaları hakkında bilgiler verecektir.

Yrd. Doç. Dr. Asuman AYTEKİN İNCEOĞLU: Yrd. Doç. Dr. Asuman Aytekin İnceoğlu, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu. 2000–2006 yılları arasında yüksek lisans ve doktorasını Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku ana bilim dalında tamamladı. İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi'nde, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku alanında öğretim üyesi olan Yrd. Doç. Dr. Asuman Aytekin İnceoğlu'nun Türkçe ve İngilizce olarak yayınlanmış çok sayıda kitap bölümü, kitap katkıları ve makaleleri bulunmaktadır. Çalışmalarının bazıları şu şekildedir: "*Victim-Offender Mediation in Turkey: Legislation, Practice and Policy Debates*" (Jahic G. ve Karan U. ile birlikte), *Regulating Restorative Justice – A comparative study of legislative provision in European countries*, (Basım Aşamasında); *Hate Crime Laws A Practical Guide*, OSCE/ODIHR, (rehberin hazırlanmasında çalışma grubu üyesi) 2009.; "*Violence towards Women in the Turkish Criminal Law Legislation and Practice*"; *Women of Turkey: A Critical Look into Honour Crimes in Turkey and among Diaspora Communities in Europe*, World Congress for Middle Eastern Studies Barselona- 2010.; "*Ceza Yargılaması ve İnsan Hakları*", Yargı ve İnsan Hakları Konferansı, 2009; "*Ayrımcı İfadeler, Bilişim Yoluyla Ayrımcılık Tehdidi ve İfade Özgürlüğü*", Düşünce Özgürlüğü için 6. İstanbul Buluşması, 2009. "*Namus Cinayetleri*", ILSA 8. Geleneksel AB&İnsan Hakları Günleri, 2009; "*Türk Ceza Hukuku Normlarında ve Uygulamasında Kadına Karşı Şiddet*", Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Konferansı: Eşitsizlikler, Mücadeleler, Kazanımlar, 2008. "*Türk Ceza Adalet Sisteminde Kadına Karşı Şiddet ve Namus Cinayetleri*", 2008; "*Hate Crimes in Turkey*", Hate Crime Legislation and Implementation in the OSCE Region, Roundtable of Experts, 2007.

Özet: Nefret suçu kavramı, ırk, etnik kimlik, milliyet, din, cinsiyet, cinsel yönelim, fiziksel ve zihinsel engellilik gibi mağdurun sahip olduğu belirli bazı özellikler sebebi ile işlenen suç olarak tanımlanmaktadır. Bu suç, yaralama, öldürme, tehdit, mala zarar verme gibi herhangi bir suç olabilir. Nefret suçlarında failin saiki, yani onu suç işlemeye yönelten sebep önemlidir. Bu suçların işlenmesinde mağdurun kimliği fail açısından önem taşımamaktadır, önemli olan mağdurun temsil ettiği gruptur. Nefret suçlarının oluşumu açısından, failin mağdurdan kişisel olarak nefret etmesi aranmamaktadır. Fail, mağdura zarar vererek hedef gruba bir mesaj, bir nevi gözdağı vermek istemektedir. Bu suçların işlenmesi sebebiyle sadece mağdur değil, mağdurun mensubu olduğu grup da suçtan zarar görmektedir. Bu nedenle, hem bireysel, hem de toplumsal güvenliğin sağlanması amacı ile Türk Ceza Kanunu'nda nefret suçu kavramı düzenlenmelidir. Kanunda bu nevi bir düzenlenmenin yapılabilmesi için, öncelikle Türkiye'de bireylerin sahip olduğu hangi özellikler sebebi ile, yani kimlere karşı nefret suçlarının ekseriyetle işlendiği tespit edilmelidir. Ayrıca nefret suçunun kanunda bağımsız bir suç olarak mı, yoksa suçların ağırlaştırıcı bir sebebi olarak mı düzenlenmesi gerektiği hususu da tartışılmalıdır. Ağırlaştırıcı sebep olarak düzenlenmesinin kabulü halinde ise, mevcut tüm suçlar açısından mı, yoksa kanunda sınırlı sayıda belirlenecek bazı suçlar açısından mı ağırlaştırıcı unsur teşkil edeceği hususunun da belirlenmesi gerekecektir.

Dr. Karsten KRUPNA: Dr. Karsten Krupna, Almanya Marburg'daki Philipps Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde çalışmaktadır. Uzmanlığını ceza hukuku alanında yapan Dr. Karsten Krupna, Almanya'da nefret suçları hakkında çalışmalar yapmaktadır. Almanya'da nefret suçları konusunda uzman olan ve bu konuda derinlemesine raporlar hazırlayan Prof. Dr. Dieter Rössner ile birlikte çalışan Dr. Katren Krupna'nın "Almanya'da Nefret Suçu Kavramı" üzerine yazdığı makaleler bulunmaktadır. Dr. Katren Krupna 6 Kasım 2010'da yapılacak olan etkinliğimizde Almanya deneyiminden hareketle nefret suçu kavramı üzerinde yoğunlaşacaktır.

Özet: Almanya'da nefret suçlarının önlenmesi için sırasıyla sağcı şiddet ve ardından önyargı suçlarının daha iyi bir tanıma kavuşturulması için geçtiğimiz yıllarda bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Genel bir tanımdan önce iki önemli mesele üzerinde durulmuştur. İlki belli bir tarihsel durumla bağlantılı olarak sağcılar tarafından gerçekleştirilen suçlarla ve gençlerin aşırı sağcı alt kültüre ait politik gruplara katılmasıyla bütünleşmiştir. Bilim ve toplum daimi bir şekilde bu türden bir sosyal sorunla ilgili olmuştur. Çalışma grubunun ikinci yaklaşımı sağcı şiddetin özellikle de Almanya'nın tarihinden hareketle, sağcılar tarafından gerçekleştirilen suçlar hakkındaki sosyal çalışmalardan hareketle yeni eğilimler üzerinde yoğunlaşmıştır. Özellikle yabancı düşmanlığı ile ilgili şiddet incelenmiş, psikolojik ve sosyolojik analizler yapılmıştır. Bu aşamada sağcı şiddetten ya da yabancı düşmanlığından, önyargı suçlarına ya da grup temelli suçlara yönelik bir odaklanma söz konusudur. Almanya'da nefret suçlarının tanımlanması için neler tartışıldı? Neler tartışılıyor? Tanımlama nasıl yapılıyor?

Prof. Dr. Hakan HAKERİ: 1966 yılında Diyarbakır'da doğan Prof. Dr. Hakan Hakeri üniversite eğitimine 1983 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde başladı, ikinci sınıfta Dicle Üniversitesine ardından 4. sınıfta İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine yatay geçiş yaptı ve 1987 yılında mezun oldu. 1988 yılında Dicle Üniversitesinde yüksek lisansına başladı, aynı yıl araştırma görevlisi oldu. 1990 yılında yüksek lisansını tamamladı. Ekim 1990'da İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Doktora'ya başladı, fakat yarıda bırakarak doktora eğitimine Almanya'da Köln Üniversitesinde devam etti ve "magna cum lauda" derecesiyle doktorasını tamamladı. 1997'de Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesine yardımcı doçent olarak atandı. 2002'de doçent oldu. 2005'de Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalına öğretim üyesi olarak atandı. 2007'de profesörlük ünvanını aldı. Son olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesinin dekanı olan Prof. Dr. Hakan Hakeri'nin özellikle de ceza hukuku alanında Türkçe ve Almanca olarak çok sayıda yayınlanmış, kitap ve makalesi bulunmaktadır. Kitaplarından bazıları şu şekildedir: haksız Yakalanan ve Tutuklanana Tazminat Verilmesi (1999); Ceza Hukukunda İhmali Suç Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri (2003); Sorularla Ceza Hukuku (2005); Kasten Öldürme Suçları (2006); Ceza Hukuku Pratik Çalışmaları, (Berrin Akbulut ile birlikte – 2007); Sorularla Ceza Muhakemesi Hukuku, (Yener Ünver ile birlikte – 2006); Ceza Hukuku (Genel Hükümler-Kabahatler Hukuku - 2007); Die Türkischen Strafbestimmungen zum Schutz des Lebens der Person im Vergleich mit dem deutschen Recht, (1997); Tötungsdelikte im islamischen Strafrecht, (2002).

Özet: Ceza hukuku toplumla iç içe olan bir bilim dalıdır. Her gün ceza hukukunu ilgilendiren olay ve haberlerle karşılaşılır. Bu olayların sonucunun ne olacağı hususunda ise çok yüzeysel bilgi sahibiyizdir. Hâlbuki her vatandaşın çok temel derecede de olsa ceza hukuku bilgisinin olmasında büyük yarar vardır. Özellikle de basında ceza hukuku ile ilgili verilen haberlerdeki yanlışlar toplumun yanlış bilgilenebilmesine neden olmaktadır. Aynı zamanda "önyargı" suçları olarak da adlandırılan "nefret suçları" ilgili haberleri buna örnek verebiliriz.

Bilindiği gibi, 1 Haziran 2005 tarihinde yeni ceza kanunumuz yürürlüğe girmiştir. Bu nedenle, yeni kanunun hepimiz bakımından neler getirdiği, nelerin suç olduğu, nelerin suç olmadığı gibi soruların cevaplandırılmasında büyük yarar vardır. Ayrıca günlük yaşamda hepimizin aklına takılan sorular vardır, 'Acaba sunu yapmak cezalandırılır mı, cezası nedir' gibi... Nefret suçları bakımından, ceza hukukunun temel kavramları ile ilgili olarak karşımıza çıkan sorunlardan birisi de, nefret suçlarında

haksız tahrik kurumunun uygulama alanı bulup bulamayacağıdır. Bu çerçevede, haksız tahrik kavramı ve uygulama alanı üzerinde durmakta yarar vardır. Ayrıca nefret suçlarında haksız tahrik kurumu ile ilgili özel bir düzenleme gereksiniminin olup olmadığı da ayrıca değerlendirilmelidir.

Matilde FRUNCILLO: Matilde Fruncillo Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele Biriminde, sivil toplumla ilişkiler danışmanı olarak çalışmaktadır. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı adı altında 1970'li yılların başında soğuk savaş koşullarındaki Avrupa'nın bölünmüşlüğüne son verilmesi, güvenlik ve istikrarın sağlanması ve katılımcı devletlerarasında bu amaca yönelik işbirliğinin geliştirilmesi düşüncesiyle kurulmuştur. Şu anda 56 katılımcı devletle birlikte kapsadığı bölge Kuzey Amerika ve Avrasya kuşağını içine almaktadır.

AGİT'in uluslararası güvenlik anlayışı çok boyutluluk ve uzlaşma prensiplerine dayanır . Bu nedenle, uluslararası güvenliğe ilişkin yaklaşımında askeri ve siyasi boyutun yanısıra, ekonomik-çevresel ve insani boyutları gözönünde bulundurmakta ve tüm kararlarını oybirliğiyle almaktadır. AGİT'in insani boyutundan sorunlu temel kurumu İnsan Hakları ve Demokratik Kurumlar Dairesi'dir (ODIHR). Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılığı bir güvenlik tehdidi olarak algılayan örgüt 2000'li yılların başlarından itibaren bu konuda çeşitli toplantılar düzenlemeye ve kararlar almaya başladı. Bu girişimlere paralel olarak da 2003 ODIHR bünyesinde Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele Bölümünü kuruldu ve aşağıdaki husularda katılımcı devletlere ve sivil topluma yardımcı olmakla görevlendirildi:

- Nefret suçlarının izlenmesi, önlenmesi ve cezalandırılması;
- Hoşgörüsüzlük ve ayrımcılıkla mücadele ile ilgili bilgilerin toplanması ve paylaşılması;
- Din özgürlüğünün korunmasının teşvik edilmesi;
- Eğitim yoluyla karşılıklı anlayış ve hoşgörünün yaygınlaştırılması.

ODIHR bu görevleri yerine getirmek amacıyla çeşitli kitapçıklar yayınlamakta ve eğitim çalışmaları düzenlemektedir. Söz konusu faaliyetler özellikle güvenlik görevlilerini, hakim ve savcılarını, eğitimcileri, ulusal insan hakları kuruluşlarını ve STK temsilcilerini hedeflemektedir. Bu konuda daha fazla bilgi "Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele Bilgi Sistemi"nden (TANDIS) elde edilebilir.

Prof. Dr. Yasemin İNCEOĞLU: Prof. Dr. Yasemin İnceoğlu 1961 yılında İstanbul'da doğdu. 1983 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Yüksek lisans ve doktora (1990) derecelerini Marmara Üniversitesi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümü'nde tamamladı. 1993 yılında üniversitenin aynı bölümünde doçent, 1999 yılında ile profesör ünvanını aldı. Prof. Dr. Yasemin İnceoğlu, 2004 Aralıktan beri Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde çalışmaktadır. İnceoğlu'nun kitapları: *Uluslararası Medya "Medya Eleştirileri"* (2010, 2. baskı); *Dişlilik, Güzellik ve Şiddet Sarmalında Kadın ve Bedeni* (Altan Kar ile birlikte, 2010); *Metin Çözümlemeleri* (Nebahat A.Çomak ile birlikte, 2009), *Medya ve Çocuk Rehberi: İletişim Araştırmaları İçin Rehber Kitap* (N.Akiner ile birlikte, 2008); *Gazetecilik 24 Saat...* (Ars.Gör. Yesim Korkmaz ile birlikte, 2002); *Medya ve Toplum* (1998); *İletişimde Etkileme Süreci "Seçim Kampanyalarından Örneklerle"* (Şengül Özerkan Altınal ile birlikte, 1997). İnceoğlu'nun yabancı dilde yayınlanan bazı makaleleri de şu şekildedir: *New Beauty Icons: Freedom or Conviction To The Human Body* (Altan Kar ile birlikte 2009); *The Caricature Controversy Global Media and the Manipulation of Civilizations* (İnci Çınarlı ile birlikte 2006); *Media Studies: Turkey 'Media Literacy' Why it is So Critical to Democratisation Process in Turkey* (İnci Çınarlı ile birlikte 2007). Prof. Dr.İnceoğlu'nun aynı zamanda çok sayıda Türkçe ve İngilizce olarak yayımlanmış makaleleri, ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunulmuş bildirimleri bulunmaktadır. Son dönem çalışmalarında medya okuryazarlığı, dezenformasyon, nefret söylemi ve nefret suçlarıyla mücadele konularını ele almaktadır.

Özet: Genel olarak ifade özgürlüğünün ve özel olarak medyada ifade özgürlüğünün insan haklarına ve hukukun üstünlüğüne saygılı, çoğulcu demokrasiler için merkezi bir önemi bulunmaktadır. Bununla

birlikte “*nefret söylemi*”nin “*özgürlükler*” kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği oldukça tartışmalı bir konudur. Medya egemen ideolojinin bir aygıtı olarak milliyetçiliği, ırkçılığı yeniden üretirken toplumsal öfke ve nefret duygularını da üretir ve bu duyguların ötekilere karşı yöneltilmesine neden olur. Böylece de gerçeğin değil, iktidarın kurgusunun topluma dayatılması adeta bir zamanlar batılı demokrasilerde 4. Kuvvet olarak var olan medyanın şimdiki makûs talihini oluşturmaktadır. Medya toplumsal çatışmanın aktörü olarak “itaatkâr” vatandaşlar yaratmayı amaçlamaktadır. Ana akım medyanın benimsediği ve aktardığı ‘biz’lik tanımı temelinde, toplumda var olan ekonomik, siyasi egemen ideoloji tarafından biçimlenmiştir. Buna göre “Biz Türküz, Müslümanız hatta tercihan Sunniyiz, heteroseksüeliz, erkeğiz, muhafazakârız, halkçıyız... vs. İşte bu noktada nefret söylemi önem kazanmaktadır. Nefret söylemi ile ilgili düzenlemeler, bölgeden bölgeye ve hatta ülkeden ülkeye değişebildiği gibi akademik çalışmalarda da geniş bir tartışma konusu oluşturmaktadır. Sık bir şekilde nefret söylemi, nefret suçları ile birbirine karıştırılan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı gibi bazı uzman kurumlar ve çok sayıda uzman nefret söylemi ve nefret suçları arasında bir ayırım yapmaktadır. O halde “nefret söylemi” nedir? Medya açısından “nefret söylemi”nin değerlendirmesini nasıl yapabiliriz? Medyada “nefret söylemi” ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilebilir mi? Medyada “nefret söylemi” karşısındaki tutumumuz ne olmalıdır? “Nefret söylemi”nin “nefret suçları” açısından yeri nedir? “Nefret söylemi” ve “nefret suçları” arasında bir bağlantı var mıdır? Eğer varsa bu bağlantıyı nasıl açıklayabiliriz ve neler yapabiliriz?